

Gabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tmien Awla)

28 ta' Settembru 2023*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Taxxi interni – Artikolu 110 TFUE – Hlas lura ta' taxxa miġbura minn Stat Membru bi ksur tad-dritt tal-Unjoni – Taxxa fuq l-ewwel reġistrazzjoni ta' vettura bil-mutur – Inkorporazzjoni tat-taxxa fil-valur tas-suq tal-vettura li għaliha tħallset din it-taxxa – Trasferiment tad-dritt għar-rimbors lil xerrej sussegwenti ta' din il-vettura”

Fil-Kawża C-508/22,

li għandha bħala sugġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Curtea de Apel Braşov (il-Qorti tal-Appell ta' Braşov, ir-Rumanija), permezz ta' deċiżjoni tat-22 ta' Ġunju 2022, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fis-27 ta' Lulju 2022, fil-proċedura

KL,

PO

vs

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Braşov,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tmien Awla),

komposta minn M. Safjan, President tal-Awla, N. Jääskinen (Relatur) u M. Gavalec, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: M. Szpunar,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ipprezentati:

- għal KL u PO, minn D. Târşia, avukat,
- għall-Gvern Rumun, minn R. Antonie, E. Gane u O.-C. Ichim, bħala aġenti,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn M. Björkland u T. Isacu de Groot, bħala aġenti,

* Lingwa tal-kawża: ir-Rumen.

wara li rat id-deċiżjoni meħuda, wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li taqta' l-kawża mingħajr konkluzjonijiet,

taghti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 110 TFUE.
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn KL u PO, bħala werrieta ta' AX, u l-Administrația Județeană a Finanțelor Publice Brașov (l-Amministrazzjoni Dipartimentali tal-Finanzi Pubblici ta' Brașov, ir-Rumanija), (iktar 'il quddiem l-“amministrazzjoni fiskali”), dwar ir-rimbors ta' taxxa, li ngabret bi ksur tad-dritt tal-Unjoni Ewropea mal-ewwel registrazzjoni ta' vettura, mingħand xerrej sussegwenti ta' din il-vettura.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

- 3 L-Artikolu 110 TFUE jistabbilixxi:
“Ebda Stat Membru ma għandu japplika, direttament jew indirettament, fuq il-prodotti ta' Stati Membri oħra taxxi interni, ta' kull deskrizzjoni, oghla minn dawk applikati direttament jew indirettament fuq prodotti simili nazzjonali.
Barra dan, ebda Stat Membru ma għandu japplika fuq il-prodotti ta' Stati Membri oħra taxxi interni ta' tali natura li jagħtu protezzjoni indiretta lill-prodotti oħrajn.”

Id-dritt Rumien

- 4 L-Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 privind restituirea sumelor reprezentand taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule (id-Digriet ta' Urġenza tal-Gvern Nru 52/2017, dwar ir-rimbors tas-somom li jirrapprezentaw it-taxxa speċjali għall-vetturi tal-passiġġieri u l-vetturi bil-mutur, it-taxxa fuq it-tniġġis għall-vetturi bil-mutur, it-taxxa fuq l-emissjonijiet li jniġġsu tal-vetturi bil-mutur u t-taxxa tal-boll ambjentali għall-vetturi bil-mutur), tal-4 ta' Awwissu 2017 (Monitorul Oficial al României, Parti I, Nru 644 tas-7 ta' Awwissu 2017, iktar 'il quddiem l-“OUG Nru 52/2017”) tiddefinixxi l-proċedura ta' rimbors ta' diversi taxxi fuq il-vetturi bil-mutur li l-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li jmorru kontra d-dritt tal-Unjoni.
- 5 Skont l-Artikolu 1(1) tal-OUG Nru 52/2017:
“Il-persuni taxxabli li ħallsu t-taxxa speċjali għall-vetturi tal-passiġġieri u għall-vetturi bil-mutur, prevista fl-Artikoli 214a sa 214c tal-Liġi Nru 571/2003 dwar il-Kodiċi Fiskali, kif emendata u kkompletata sussegwentement, it-taxxa fuq it-tniġġis għall-vetturi bil-mutur, prevista mid-Digriet ta' Urġenza tal-Gvern Nru 50/2008 li jistabbilixxi t-taxxa fuq it-tniġġis għall-vetturi bil-mutur, approvata permezz tal-Liġi Nru 140/2011, it-taxxa fuq l-emissjonijiet li jniġġsu tal-vetturi bil-mutur, prevista

mil-Liġi Nru 9/2012, li tistabbilixxi t-taxxa fuq l-emissjonijiet li jniġġsu tal-vetturi bil-mutur, kif emendata u kkompletata sussegwentement, u t-taxxa tal-boll ambjentali għall-vetturi bil-mutur, prevista mid-Digriet ta' Urġenza tal-Gvern Nru 9/2013 li jstabbilixxi t-taxxa tal-boll ambjentali għall-vetturi bil-mutur, approvat, emendat u kkompletat permezz tal-Liġi Nru 37/2014, kif emendat u kkompletat sussegwentement, u li ma bbenefikawx minn rimbors sad-dhul fis-seħħ ta' dan id-digriet ta' urġenza jistgħu jitolbu r-imbors tagħhom flimkien mal-interessi dovuti għall-perijodu ta' bejn id-data tal-ġbir u d-data tar-imbors, permezz ta' talba indirizzata lill-korp fiskali ċentrali kompetenti. Ir-rata tal-interessi hija dik prevista fl-Artikolu 174(5) tal-Liġi Nru 207/2015 dwar il-Kodiċi ta' Proċedura Fiskali, kif emendata u kkompletata sussegwentement.”

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

- 6 Fit-3 ta' Marzu 2008, SC Zilex Corn SRL akkwistat b'leasing vettura bil-mutur tad-ditta Toyota, immanifatturata fl-2007. Sabiex tkun tista' tipproċedi għall-ewwel registrazzjoni ta' din il-vettura fir-Rumanija, il-kumpannija ta' leasing, BCR Leasing IFN SA, kienet ħallset, lill-awtoritajiet Rumani, taxxa speċjali għall-karozzi tal-passiġġieri u l-vetturi bil-mutur (iktar 'il quddiem it-“taxxa speċjali ta' registrazzjoni”), miżjuda bit-taxxa fuq il-valur miżjud, għal ammont ta' 6 378,23 lei Rumani (RON) (madwar EUR 1 298). Il-kumpannija ta' leasing irkuprat din is-somma mingħand Zilex Corn.
- 7 Il-proprjetà tal-vettura ġiet ittrasferita, fit-12 ta' Novembru 2012, lil SC Zaral SRL, u sussegwentement, fis-16 ta' Mejju 2016, lil AX.
- 8 Fit-28 ta' Awwissu 2018, AX ressaq quddiem l-amministrazzjoni fiskali talba għar-imbors tat-taxxa speċjali ta' registrazzjoni mhallsa għall-vettura inkwistjoni, abbażi tal-Artikolu 1(1) tal-OUG Nru 52/2017. L-amministrazzjoni fiskali ċaħdet din it-talba permezz ta' deċiżjoni tal-5 ta' Marzu 2019, minħabba li din ma kinitx tressqet mill-persuna li kienet ħallset din it-taxxa. AX ressaq ilment kontra din id-deċiżjoni, li ġie miċhud permezz ta' deċiżjoni tad-29 ta' Lulju 2019.
- 9 AX ippreżenta rikors quddiem it-Tribunalul Brașov (il-Qorti tal-Kontea ta' Brașov, ir-Rumanija) intiz għall-annullament ta' dawn iż-żewġ deċiżjonijiet, għall-kundanna tal-amministrazzjoni fiskali għar-imbors tat-taxxa speċjali ta' registrazzjoni u għall-ħlas tal-interessi korrispondenti.
- 10 Permezz ta' sentenza tat-23 ta' Diċembru 2020, din il-qorti ċaħdet ir-rikors għar-raġuni li, konformement mal-leġiżlazzjoni nazzjonali applikabbli, id-dritt għar-imbors kien jappartjeni biss lill-persuna li tkun ħallset it-taxxa speċjali ta' registrazzjoni mal-ewwel registrazzjoni tal-vettura inkwistjoni u mhux lix-xerrejja sussegwenti ta' din il-vettura.
- 11 AX appella minn din is-sentenza quddiem il-Curtea de Apel Brahebov (il-Qorti tal-Appell ta' Brașov), li hija l-qorti tar-rinviju.
- 12 Permezz ta' sentenza tal-5 ta' April 2022, din il-qorti ċaħdet l-appell għar-raġuni li AX ma kienx ipprova li d-dritt għar-imbors kien ġie ttrasferit lilu fl-istess ħin bħall-proprjetà tal-vettura inkwistjoni. Barra minn hekk, hija qieset li t-trasferiment ta' dan il-kreditu fiskali ma setax iseħħ *ipso jure* meta dan inxtara.
- 13 AX ippreżenta rikors għal reviżjoni kontra din is-sentenza quddiem l-imsemmija qorti billi invoka, b'mod partikolari, interpretazzjoni żbaljata tal-Artikolu 110 TFUE u l-ksur tal-prinċipju ta' effettività.

- 14 Il-qorti tar-rinviju tistaqsi dwar jekk Stat Membru jistax jirrifjuta r-rimbors ta' taxxa, li tkun ingabret mal-ewwel registrazzjoni ta' vettura, bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, lix-xerrej sussegwenti ta' din il-vettura.
- 15 Din il-qorti tirrileva li l-OUG Nru 52/2017 gie adottat wara s-sentenzi tal-Qorti tal-Ġustizzja li jiddeċiedu li jmorru kontra d-dritt tal-Unjoni diversi taxxi applikabbli għall-vetturi bil-mutur stabbiliti mir-Rumanija, li fosthom hemm it-taxxa speċjali ta' registrazzjoni inkwistjoni. Madankollu, skont l-Artikolu 1(1) tiegħu, id-dritt għar-rimbors ta' taxxa meqjusa li tmur kontra d-dritt tal-Unjoni huwa rrikonoxxut biss lill-persuna taxxabli li tkun ħallsitha.
- 16 Issa, l-imsemmija qorti tenfasizza li sa mill-istabbiliment tat-taxxi applikabbli għall-vetturi bil-mutur imsemmija fl-OUG Nru 52/2017, il-vetturi kkonċernati kienu s-sugġett ta' tranżazzjonijiet u li, permezz tas-sentenza tas-7 ta' April 2011, Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219), il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tali taxxa, ladarba mħallsa, tiġi inkorporata fil-valur fis-sug tal-vettura.
- 17 Għaldaqstant, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk il-limitazzjoni prevista fl-Artikolu 1(1) tal-OUG Nru 52/2017 għad-dritt għar-rimbors tat-taxxi miġbura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni hijiex konformi mal-obbligu tal-Istati Membri li jirrimborsaw tali taxxi.
- 18 F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Curtea de Apel Brașov (il-Qorti tal-Appell ta' Brașov) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domanda preliminari li ġejja:
 - “1) Id-dritt tal-Unjoni Ewropea (l-Artikolu 110 TFUE) għandu jiġi interpretat fis-sens li l-ammont ta' taxxa pprojbita mid-dritt tal-Unjoni huwa inkorporat fil-valur tal-vettura u fis-sens li [l-kreditu marbut] ma' din it-taxxa huwa trasferibbli flimkien mal-proprjetà tal-vettura favur xerrejja terzi?
 - 2) L-interpretazzjoni tal-[Artikolu] 110 TFUE tipprekludi legiżlazzjoni nazzjonali bħal dik prevista mill-Artikolu 1 tal-[OUG Nru 52/2017] dwar ir-rimbors ta' somom li jirrapprezentaw it-taxxa speċjali għall-karozzi tal-passiġġieri u għall-vetturi bil-mutur, it-taxxa fuq it-tniġġis għal vetturi bil-mutur, it-taxxa fuq l-emissjonijiet li jniġġsu minn vetturi bil-mutur u t-taxxa tal-boll ambjentali għall-vetturi bil-mutur)], li tipprevedi li r-rifużjoni tat-taxxa pprojbita mid-dritt tal-Unjoni tista' ssir biss favur il-persuna taxxabli li ħallsitha u mhux favur ix-xerrejja suċċessivi tal-vettura bil-mutur li għaliha tħallset it-taxxa fil-każ li t-taxxa ma gietx imħallsa lura lill-persuna li ħallsitha?”

Fuq id-domandi preliminari

Osservazzjonijiet preliminari

- 19 L-Artikolu 110 TFUE jkopri l-prodotti kollha li joriġinaw minn Stati Membri oħra, kif ukoll dawk li ġejjin minn pajjiżi terzi li jinsabu f'ċirkulazzjoni libera fl-Unjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-7 ta' Mejju 1987, Cooperativa Co-Frutta, 193/85, EU:C:1987:210, punt 29).
- 20 F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni Ewropea rrilevat, fl-osservazzjonijiet bil-miktub tagħha, li d-deċiżjoni tar-rinviju ma kinitx tindika jekk il-vettura inkwistjoni fil-kawża prinċipali, miksuba fir-Rumanija, kinitx giet importata minn Stat Membru iehor u, konsegwentement, esprimiet dubji fir-rigward tal-fatt li din il-vettura kienet taq' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 110 TFUE.

- 21 Madankollu, minn din id-deċiżjoni jirriżulta li l-imsemmija vettura hija tat-trade mark Toyota. Skont l-informazzjoni li għandha l-Qorti tal-Ġustizzja, il-manifattura tal-vetturi ta' din it-trade mark ma hijiex żgurata fir-Rumanija. Għalhekk jista' jiġi raġonevolment preżunt li l-vettura inkwistjoni tkun ġejja minn Stat Membru ieħor jew li tkun ġejja minn pajjiż terz u tkun f'ċirkulazzjoni libera fl-Unjoni Ewropea.
- 22 Huwa fid-dawl ta' dawn il-prinċipji li għandhom jiġu eżaminati d-domandi magħmula.

Fuq l-ewwel domanda

- 23 Permezz tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 110 TFUE għandux jiġi interpretat fis-sens li l-ammont ta' taxxa miġbura, bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, minn Stat Membru fuq il-karozzi mal-ewwel reġistrazzjoni, jista' jiġi inkorporat fil-valur ta' dawn il-vetturi b'tali mod li l-kreditu miżmum fil-konfront tal-Istat minhabba l-ġbir illegali tal-imsemmija taxxa jitqies li ġie ttrasferit, waqt il-bejgħ tal-imsemmija vetturi, lix-xerrejja sussegwenti ta' dawn tal-aħhar.
- 24 F'dan ir-rigward, għandu jiġi rrilevat li l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 110 TFUE, jipprojbixxi lill-Istati Membri milli jimponu direttament jew indirettament fuq il-prodotti ta' Stati Membri oħra taxxi interni, irrispettivament min-natura tagħhom, oġġla minn dawk imposti direttament jew indirettament fuq il-prodotti nazzjonali simili.
- 25 Skont ġurisprudenza stabbilita, din id-dispożizzjoni tinkiser meta l-ammont tat-taxxa imposta fuq vettura użata importata jeċċedi l-ammont residwu tat-taxxa inkorporata fil-valur tal-vetturi użati simili diġà rreġistrati fit-territorju nazzjonali (sentenza tas-7 ta' April 2011, Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, punt 39 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 26 Waqt l-eżami tal-kompatibbiltà mal-Artikolu 110 TFUE ta' taxxa ta' reġistrazzjoni stabbilita minn Stat Membru u imposta fuq vettura użata importata, il-Qorti tal-Ġustizzja ppreċiżat li l-ammont ta' tali taxxa huwa inkorporat fil-valur tal-vettura mill-mument tal-hlas ta' din it-taxxa. Għalhekk, meta vettura rreġistrata fl-Istat Membru kkonċernat sussegwentement tinbiegħ bħala vettura użata f'dan l-istess Stat Membru, il-valur kummerċjali tagħha, li jinkludi l-ammont residwu tat-taxxa fuq ir-reġistrazzjoni, ikun daqs perċentwali, iddeterminat skont id-deprezzament ta' din il-vettura, tal-valur inizjali tagħha. (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-7 ta' April 2011, Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, punt 40 u l-ġurisprudenza ċċitata). Madankollu, f'ċerti sitwazzjonijiet speċifiċi, l-ammont residwu ta' taxxa jista' ma jibqax jiġi inkorporat fil-valur tas-suq tal-vetturi inkwistjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-9 ta' Ġunju 2016, Budişan, C-586/14, EU:C:2016:421, punt 41).
- 27 Issa, għandu jiġi enfasizzat li dawn is-sentenzi jikkonċernaw l-eżami tan-newtralità tat-taxxi li l-kompatibbiltà tagħhom mal-Artikolu 110 TFUE kienet is-sugġett ta' evalwazzjoni mill-Qorti tal-Ġustizzja. Din il-ġurisprudenza ma tistax tiġi trasposta għall-każ inkwistjoni fil-kawża prinċipali li ma jirrigwardax in-newtralità tat-taxxa speċjali ta' reġistrazzjoni inkwistjoni, iżda l-kwistjoni dwar jekk, fil-kuntest tar-rimbors ta' taxxa miġbura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, jistax jitqies li tali taxxa hija mgħoddija, b'mod ġenerali u fil-każijiet kollha, fuq ix-xerrej jew l-akkwirenti sussegwenti tal-vettura inkwistjoni.
- 28 Kif iddeċidiet il-Qorti tal-Ġustizzja b'mod kostanti fil-qasam tat-taxxi indiretti, anki jekk, normalment, fil-kummerċ, tali taxxi huma parzjalment jew totalment mgħoddija lill-konsumatur finali, ma jistax jiġi affermat b'mod ġenerali li, fil-każijiet kollha, it-taxxa hija effettivament

ittrasferita. Il-mogħdija effettiva, parzjali jew totali, tiddependi fuq diversi fatturi li jirrigwardaw kull tranzazzjoni kummerċjali u jiddistingwuha minn każijiet oħra li jinsabu f'kuntesti oħra. Konsegwentement, il-kwistjoni tat-trasferiment jew tan-nuqqas ta' trasferiment f'kull każ ta' taxxa indiretta tikkostitwixxi kwistjoni ta' fatt li taqa' taħt il-ġurisdizzjoni tal-qorti nazzjonali, peress li din tal-aħħar tevalwa liberament il-provi mressqa quddiemha. (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-25 ta' Frar 1988, *Les Fils de Jules Bianco u Girard*, 331/85, 376/85 u 378/85, EU:C:1988:97, punt 17 kif ukoll id-digriet tas-7 ta' Frar 2022, *Vapo Atlantic*, C-460/21, EU:C:2022:83, punt 44 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 29 Dan għandu jkun ukoll il-każ ta' taxxi bħat-taxxa speċjali ta' registrazzjoni in kwistjoni li hija imposta fuq il-vetturi bil-mutur meta dawn jiġu rreġistrati għall-ewwel darba fi Stat Membru. Fil-fatt, ir-riperkussjoni effettiva, parzjali jew totali, fuq ix-xerrej sussegwenti ta' vettura li għaliha tħallset tali taxxa tiddependi, fl-aħħar mill-aħħar, minn diversi fatturi marbuta maċ-ċirkustanzi fattwali relatati mat-tranzazzjonijiet kummerċjali li fil-kuntest tagħhom giet ittrasferita l-proprjetà ta' tali vettura.
- 30 Għaldaqstant, hija l-qorti nazzjonali li għandha tevalwa, skont iċ-ċirkustanzi tal-kawża li għandha quddiemha, jekk effettivament seħx trasferiment parzjali jew totali tal-imsemmija taxxa fuq akkwirenti ulterjuri.
- 31 Issa, sa fejn il-qorti nazzjonali tikkonstata, abbażi ta' evalwazzjoni libera tal-provi prodotti quddiemha, li taxxa speċjali ta' registrazzjoni, li tħallset mal-ewwel registrazzjoni ta' vettura, effettivament giet mghoddija lix-xerrej ulterjuri ta' din il-vettura, xejn ma jipprekludi, bħala prinċipju, li jitqies li l-kreditu miżmum fil-konfront tal-Istat minhabba l-ġbir illegali tal-imsemmija taxxa gie ttrasferit, fl-istess hin bħall-proprjetà ta' din il-vettura, lil dan ix-xerrej.
- 32 Konsegwentement, ir-risposta għall-ewwel domanda għandha tkun li l-Artikolu 110 TFUE għandu jiġi interpretat fis-sens li l-ammont ta' taxxa miġbura, bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, minn Stat Membru fuq il-karozzi mal-ewwel registrazzjoni tagħhom jista' jiġi inkorporat fil-valur ta' dawn il-vetturi b'tali mod li l-kreditu miżmum fil-konfront tal-Istat minhabba l-ġbir illegali tal-imsemmija taxxa jitqies li gie ttrasferit, waqt il-bejgħ tal-imsemmija vetturi, lix-xerrejja sussegwenti ta' dawn tal-aħħar.

Fuq it-tieni domanda

- 33 Permezz tat-tieni domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 110 TFUE għandux jiġi interpretat fis-sens li jipprekludi leġislazzjoni nazzjonali li tipprevedi li taxxa miġbura minn Stat Membru, bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, fuq il-karozzi mal-ewwel registrazzjoni tagħhom tista' titħallas lura biss lill-persuna taxxabli li tkun hallset din it-taxxa, u mhux lil xerrej sussegwenti tal-vettura inkwistjoni.
- 34 F'dan ir-rigward, fl-ewwel lok, minn ġurisprudenza stabbilita jirriżulta li d-dritt li jinkiseb il-ħlas lura ta' taxxi miġbura minn Stat Membru bi ksur tar-regoli tad-dritt tal-Unjoni huwa l-konsegwenza u jissupplimenta drittijiet mogħtija lill-partijiet fil-kawża mid-dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni li jipprojbixxu tali taxxi, hekk kif ġew interpretati mill-Qorti tal-Ġustizzja. Għaldaqstant, l-Istati Membri huma obbligati, bħala prinċipju, li jirrimborsaw it-taxxi miġbura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni. (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tad-19 ta' Lulju 2012, *Littlewoods Retail et*, C-591/10, EU:C:2012:478, punt 24, kif ukoll tal-15 ta' Ottubru 2014, *Nicula*, C-331/13, EU:C:2014:2285, punt 27 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 35 Barra minn hekk, meta Stat Membru jkun ġabar taxxi bi ksur tar-regoli tad-dritt tal-Unjoni, l-individwi għandhom id-dritt għar-rimbors mhux biss tat-taxxa miġbura indebitament iżda wkoll tal-ammonti mħallsa lil dan l-Istat jew miżmuma minnu b'relazzjoni diretta ma' din it-taxxa. (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tad-19 ta' Lulju 2012, *Littlewoods Retail et*, C-591/10, EU:C:2012:478, punt 25, kif ukoll tal-15 ta' Ottubru 2014, *Nicula*, C-331/13, EU:C:2014:2285, punt 28 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 36 Fit-tieni lok, mill-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li l-ħlas lura tat-taxxi miġbura indebitament jista' jiġi rrifjutat, b'eċċezzjoni għall-prinċipju ta' rimbors, meta tali ħlas lura jwassal għal arrikkiment indebitu tal-aventi kawża, jiġifieri meta jiġi stabbilit li l-persuna responsabbli li tħallas l-imsemmija dazji tkun effettivament għaddiethom direttament fuq ix-xerrej (sentenza tal-20 ta' Ottubru 2011, *Danfoss u Sauer-Danfoss*, C-94/10, EU:C:2011:674, punt 21 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 37 Fil-fatt, il-protezzjoni tad-drittijiet iggarantiti f'dan ir-rigward mill-ordinament ġuridiku tal-Unjoni ma timponix għaldaqstant ir-rimbors ta' imposti, ta' dazji u ta' taxxi miġbura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni meta huwa stabbilit li l-persuna responsabbli li tħallas dawn id-dazji tkun effettivament ittrasferixxiethom fuq individwi oħrajn, bħalma huwa x-xerrej (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-16 ta' Mejju 2013, *Alakor Gabonatermelő és Forgalmazó*, C-191/12, EU:C:2013:315, punt 25 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 38 Fil-fatt, f'tali kundizzjonijiet, il-ħlas tat-taxxa indebita miġbura ma kienx imġarrab mill-persuna taxxabli iżda mix-xerrej li fuqu t-taxxa ġiet mgħoddija. Għaldaqstant, ir-rimbors lill-persuna taxxabli tat-taxxa mħallsa li huwa diġà għadda fuq ix-xerrej tkun ekwivalenti għalih għal ħlas doppju li jista' jikkwalifika bħala arrikkiment indebitu, filwaqt li jibqgħu ma jkunux irrimedjati l-konsegwenzi tat-taxxa illegali li jirriżultaw għax-xerrej (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' Ottubru 2011, *Danfoss u Sauer-Danfoss*, C-94/10, EU:C:2011:674, punt 22 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 39 Tali interpretazzjoni tissodisfa l-għan tad-dritt għall-irkupru tal-ammonti mħallsa indebitament, li huwa intiż li jirrimedja l-konsegwenzi tal-inkompatibbiltà tat-taxxa mad-dritt tal-Unjoni billi jinnewtralizza l-piż ekonomiku li hija indebitament imponiet fuq il-persuna li, finalment, effettivament sostnietha (sentenzi tal-20 ta' Ottubru 2011, *Danfoss u Sauer-Danfoss*, C-94/10, EU:C:2011:674, punt 23, kif ukoll tas-16 ta' Mejju 2013, *Alakor Gabonatermelő és Forgalmazó*, C-191/12, EU:C:2013:315, punt 24).
- 40 Fit-tielet lok, fl-assenza ta' leġiżlazzjoni tal-Unjoni f'dan il-qasam, huwa kull Stat Membru li għandu jirregola l-modalitajiet ta' ħlas lura ta' taxxi nazzjonali miġbura indebitament, bil-kundizzjoni madankollu li dawn il-modalitajiet josservaw kemm il-prinċipju ta' ekwivalenza kif ukoll il-prinċipju ta' effettività. (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-14 ta' Ottubru 2020, *Valoris*, C-677/19, EU:C:2020:825, punt 21 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 41 F'dan ir-rigward, fid-dawl tal-għan tad-dritt għall-irkupru tal-ammonti mħallsa indebitament kif imfakkar fil-punt 39 ta' din is-sentenza u sabiex jiġi osservat il-prinċipju ta' effettività, il-kundizzjonijiet għall-eżerċizzju tal-azzjoni għall-irkupru tal-ammonti mħallsa indebitament, stabbiliti mill-Istati Membri skont il-prinċipju ta' awtonomija proċedurali, għandhom iwasslu sabiex il-piż ekonomiku tat-taxxa indebita jkun jista' jiġi nnewtralizzat (sentenzi tal-20 ta' Ottubru 2011, *Danfoss u Sauer-Danfoss*, C-94/10, EU:C:2011:674, punt 25, kif ukoll tas-16 ta' Mejju 2013, *Alakor Gabonatermelő és Forgalmazó*, C-191/12, EU:C:2013:315, punt 27 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 42 Il-Qorti tal-Ġustizzja ppreċiżat ukoll li jekk ix-xerrej finali jkun, skont id-dritt nazzjonali, f'pożizzjoni li jikseb ir-rimbors, mill-persuna taxxabbli, tal-ammont tat-taxxa li giet mgħoddija lilu, din il-persuna taxxabbli għandha, min-naħa tagħha, tkun f'pożizzjoni li tikseb ir-rimbors tagħha mill-awtoritajiet nazzjonali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' Ottubru 2011, Danfoss u Sauer-Danfoss, C-94/10, EU:C:2011:674, punt 26 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 43 Għaldaqstant, Stat Membru jista', bħala prinċipju, jopponi talba għal rimbors ta' taxxa indebita, imressqa mix-xerrej finali li fuqu giet ittrasferita din it-taxxa, għar-raġuni li ma huwiex dan ix-xerrej li ħallas l-imsemmija taxxa lill-awtoritajiet fiskali, sakemm madankollu l-imsemmi xerrej jista', skont id-dritt intern, iressaq azzjoni ċivili għall-irkupru ta' ħlas indebitu kontra l-persuna taxxabbli. (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' Ottubru 2011, Danfoss u Sauer-Danfoss, C-94/10, EU:C:2011:674, punt 27).
- 44 Madankollu, jekk ir-rimbors mill-persuna taxxabbli jirriżulta impossibbli jew eċċessivament diffiċli, il-prinċipju ta' effettività jeżiġi li x-xerrej ikun f'pożizzjoni li jagħmel it-talba tiegħu għal rimbors direttament kontra l-awtoritajiet tat-taxxa u li, għal dan l-għan, l-Istat Membru għandu jipprevedi l-istrumenti u l-modalitajiet proċedurali neċessarji (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' Ottubru 2011, Danfoss u Sauer-Danfoss, C-94/10, EU:C:2011:674, punt 28 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 45 Minn dan jirriżulta li x-xerrej ta' vettura li għaliha tħallset taxxa miġbura minn Stat Membru bi ksur tad-dritt tal-Unjoni u li fuqha giet mgħoddija din it-taxxa, għandu jkun jista', skont il-modalitajiet proċedurali nazzjonali, jikseb ir-rimbors tagħha mill-persuna taxxabbli li tkun ħallsitha jew, jekk ikun il-każ, mill-awtoritajiet fiskali.
- 46 Madankollu, għandu jiġi enfasizzat li, meta karozza li għaliha tkun tħallset taxxa mal-ewwel reġistrazzjoni tagħha tiflew parti mill-valur kummerċjali tagħha, l-ammont tat-taxxa inkluż fil-valur ta' din il-vettura jonqos bl-istess proporzjonijiet bħal dan il-valur. Fl-ipoteżi fejn l-ammont residwu tat-taxxa huwa ttrasferit fuq ix-xerrej sussegwenti tal-imsemmija vettura, mill-ġurisprudenza ċċitata fil-punt 36 ta' din is-sentenza, li jippermetti lill-Istati Membri jirrifjutaw ir-rimbors ta' taxxa miġbura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni meta dan iwassal għal arrikkiment indebitu tal-aventi kawża, li t-taxxa li għandha tiġi rimborsata lil dan ix-xerrej ma tistax, fi kwalunkwe każ, taqbeż dan l-ammont residwu.
- 47 Għalhekk, f'dan il-każ, il-qorti tar-rinviju għandha b'mod partikolari tivverifika, fil-każ li hija tikkonstata, abbażi ta' evalwazzjoni tal-provi prodotti quddiemha, li parti residwa tat-taxxa speċjali ta' reġistrazzjoni mhallsa mal-ewwel reġistrazzjoni tal-vettura inkwistjoni giet effettivament ittrasferita lil xerrej ulterjuri ta' din il-vettura, li r-rimbors ta' din it-taxxa lil tali xerrej ma jwassalx għall-arrikkiment indebitu ta' din tal-aħħar.
- 48 Konsegwentement, ir-risposta għat-tieni domanda għandha tkun li l-Artikolu 110 TFUE għandu jiġi interpretat fis-sens li ma jipprekludix leġiżlazzjoni nazzjonali li ttipprevedi li taxxa miġbura minn Stat Membru, bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, fuq il-karozzi waqt l-ewwel reġistrazzjoni tagħhom tista' tithallas lura biss lill-persuna taxxabbli li tkun ħallset din it-taxxa, u mhux lil xerrej sussegwenti tal-vettura inkwistjoni, bil-kundizzjoni li x-xerrej li effettivament sostna l-piż tal-imsemmija taxxa jkun jista', skont il-modalitajiet proċedurali nazzjonali, jikseb ir-rimbors tagħha mill-persuna taxxabbli li tkun ħallsitha jew, jekk ikun il-każ, mill-awtoritajiet fiskali, meta b'mod partikolari r-rimbors minn din il-persuna taxxabbli jirriżulta impossibbli jew eċċessivament diffiċli.

Fuq l-ispejjeż

- 49 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawza prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeciedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tmien Awla) taqta' u tiddeciedi:

- 1) L-Artikolu 110 TFUE għandu jiġi interpretat fis-sens li l-ammont ta' taxxa miġbura, bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, minn Stat Membru fuq il-karozzi mal-ewwel reġistrazzjoni tagħhom jista' jiġi inkorporat fil-valur ta' dawn il-vetturi b'tali mod li l-kreditu miżmum fil-konfront tal-Istat minhabba l-ġbir illegali tal-imsemmija taxxa jitqies li ġie ttrasferit, waqt il-bejgħ tal-imsemmija vetturi, lix-xerrejja sussegwenti ta' dawn tal-aħħar.
- 2) L-Artikolu 110 TFUE għandu jiġi interpretat fis-sens li ma jipprekludix leġislazzjoni nazzjonali li tipprevedi li taxxa miġbura minn Stat Membru, bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, fuq il-karozzi waqt l-ewwel reġistrazzjoni tagħhom, tista' tithallas lura biss lill-persuna taxxabli li tkun hallset din it-taxxa, u mhux lil xerrej sussegwenti tal-vettura inkwistjoni, bil-kundizzjoni li x-xerrej li effettivament sostna l-piż tal-imsemmija taxxa jkun jista', skont il-modalitajiet proċedurali nazzjonali, jikseb ir-rimbors tagħha mill-persuna taxxabli li tkun hallsitha jew, jekk ikun il-każ, mill-awtoritajiet fiskali, meta b'mod partikolari r-rimbors minn din il-persuna taxxabli jirriżulta impossibbli jew eċċessivament diffiċli.

Firem